

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษา

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Development of a Training Curriculum for Promoting Creativity in Thai Language for the Thai Major

Students Sakon Nakhon Rajabhat University

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินดา ลาโพธิ์¹

Assistant Prof.Dr.Jinda Lapho¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 2) ตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประชากรที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฯ ได้แก่ ประชากรในการศึกษานำร่อง (Pilot Study) ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 5 คน ประชากรในการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมฯ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 20 คน

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฯ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 2.1 แบบทดสอบเพื่อวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย และ 2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมฯ โดย 3.1 ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม (try out) กับกลุ่มนักศึกษาที่มีคุณลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงแก้ไข 3.2 ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยมีกระบวนการดำเนินการเช่นเดียวกับ try out และ 3.3

ผลการวิจัย พบว่า

สรุปผลการวิจัยการสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฯ สามารถสรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมฯ ดำเนินการใน 3 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 วิเคราะห์ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมฯ ประกอบด้วยคู่มือหลักสูตรฝึกอบรมฯ โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาหลักสูตรและโครงร่างหลักสูตร พบว่าอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ถือว่าหลักสูตรมีคุณภาพ

1.2 วิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย พบว่า ค่าอำนาจจำแนกของความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ปรากฏผลดังนี้

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม, ความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย, นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Faculty teacher Sakon Nakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมลล์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินดา ลาโพธิ์, Jindadajin@hotmail.co.th

รับเมื่อ 13 ตุลาคม 2563 แก้ไข 30 ตุลาคม 2563 ตอกรับ 2 พฤศจิกายน 2563

ด้านความคล่องแคล่วในการคิด ค่าอำนาจจำแนกสูงสุดคือ กิจกรรมที่ 1.4 พฤติกรรมเกี่ยวกับการเดิน มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.63 สำหรับกิจกรรมที่มีค่าอำนาจต่ำสุด คือ กิจกรรมที่ 1.2 การเคลื่อนไหวร่างกายขณะนั่ง ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.24

ด้านความยืดหยุ่นในการคิด ค่าอำนาจจำแนกสูงสุดคือกิจกรรมที่ 1.4 คำที่มีความหมายว่าน้อยหรือขนาดเล็กมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.69 สำหรับกิจกรรมที่มีค่าอำนาจต่ำสุด คือ กิจกรรมที่ 1.2 การเคลื่อนไหวร่างกายขณะนั่ง มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.38

ด้านความคิดริเริ่ม ค่าอำนาจจำแนกสูงสุดคือกิจกรรมที่ 3.1 สร้างคำใหม่จากคำว่า แม่ อำนาจจำแนกเท่ากับ 0.67 สำหรับกิจกรรมที่มีค่าอำนาจต่ำสุด คือ กิจกรรมที่ 2.2 การแต่งประโยคความรวมโดยใช้คำสันธาน “ถึง...แต่...ฉะนั้น...จึง” มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.29

ด้านความคิดละเอียดลออ ค่าอำนาจจำแนกสูงสุดคือกิจกรรมที่ 4 เขียนเรื่องจากคำที่กำหนดให้ ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.57 สำหรับกิจกรรมที่มีค่าอำนาจต่ำสุด คือ กิจกรรมที่ 5 เขียนต่อเรื่องให้จบ มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.49

1.3 วิเคราะห์ความเหมาะสมของแบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าความสอดคล้องอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ถือว่าแบบวัดความพึงพอใจมีคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมฯ ดำเนินการใน 3 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 วิเคราะห์คะแนนความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมฯ ด้วยคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลักษณะการคิด รวมทุกกิจกรรม พบว่า คะแนนความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย ตามลักษณะการคิดรวมทุกกิจกรรม หลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรมทุกลักษณะการคิด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความคล่องแคล่วในการคิดเท่ากับ 37.57 ด้านความยืดหยุ่นในการคิดเท่ากับ 30.12 ด้านความคิดริเริ่มเท่ากับ 31.58 และด้านความละเอียดลออในการคิดเท่ากับ 28.20

2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมระหว่างก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯ พบว่า นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to develop a training curriculum for promoting creativity in Thai language for the Thai major students, Sakon Nakhon Rajabhat University; and 2) to verify the efficiency of the training curriculum for promoting creativity in Thai language for the Thai major students of the Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University.

The population used in the development of a training curriculum for promoting creativity in Thai language for the Thai major students of the Faculty of Education is a population in the pilot study, i.e., 5 third year students of the Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University in the academic year 2015. The population used in the

experiment for finding out the performance of the course is 20 third year students of the Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University in the academic year 2015.

There are 3 steps of the research process: Step 1, building and developing a training curriculum for promoting creativity in Thai language for the Thai major students of the Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University; Step 2, creating and developing tools for the research, i.e., 2.1 a test for creativity in Thai, and 2.2 a satisfaction questionnaire; Step 3, an experiment of the training course by, 3.1 trying out with the students similar to the sample group for improvement, 3.2 using an improved training curriculum with the sample group students with the same process as in the tryout, 3.3 conducting the conclusion of the experiment.

Conclusion.

The process of building and development of a training curriculum for promoting creativity in Thai language for the Thai major students of the Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University can be concluded after the procedure of the research and development as follows:

Procedure 1. Building and development of the training curriculum for promoting creativity in Thai language were conducted in 3 processes:

1.1 Analysis of suitability of the training curriculum for promoting creativity in Thai language, included a manual for the training course for promoting creativity in Thai language. The experts have evaluated the agreement of the curriculum structure and contents, and found high scores in all items. It means that the curriculum has a proper quality.

1.2 Analysis of the quality of the test of creativity in Thai language. The discrimination power of creativity in Thai language of the Thai major students appeared as follows:

Ideational Fluency, the highest discrimination power was 0.63, in Activity 1.4 Walking Behaviors, while the lowest discrimination power was 0.24, in Activity 1.2 Body Movement while Sitting.

Flexibility, the highest discrimination power was 0.69, in Activity 1.4 Words mean small or small quantity, while the lowest discrimination power was 0.38, in Activity 1.2 Body Movement while Sitting.

Originality, the highest discrimination power was 0.67, in Activity 3.1 Building new words from "mother," while the lowest discrimination power was 0.29, in Activity 2.2 Writing compound sentences with conjunctions, "Even But," "Because...Then."

Elaboration, the highest discrimination power was 0.57, in Activity 4 Writing a Story from Given Words, while the lowest discrimination power was 0.49, in Activity 5 Writing from an Unfinished Story.

1.3 Analysis of suitability of a satisfaction questionnaire on the training curriculum for promoting creativity in Thai language for the Thai major students of the Faculty of Education, was conducted. The experts have evaluated the agreement of the satisfaction questionnaire on the training curriculum and found high score in all items. It means that the satisfaction questionnaire has a proper quality.

Procedure 2. A study of the efficiency of the training curriculum for promoting creativity in Thai language was conducted in 3 processes:

2.1 Analysis of creativity score in Thai language of the Thai major students who attended the training with average, and standard deviation according to thinking skills in all activities. The scores after attending the training were higher than before attending in all items. The average score of fluency was 37.57, Flexibility was 30.12, Originality was 31.58, and Elaboration was 28.20.

2.2 Comparison of creativity in Thai language of the Thai major students before and after attended the training, it is found that the creativity in Thai language of the Thai major students after attending the training was higher than before attending the training at the .01 level of significance.

2.3 Analysis of satisfaction of the students on the training curriculum for promoting creativity in Thai language. It is found that the Thai major students of the Faculty of Education who attended the training have high score of satisfaction on the training curriculum for promoting creativity in Thai language.

Keywords: Development of a training curriculum, Promoting creativity in Thai language, Thai Major Students.

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้วิถีชีวิตของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไป ทั้งในด้านความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ตลอดจนเทคโนโลยีนานัปการ ทั้งนี้เพราะโลกาภิวัตน์เป็นความจริงของงานที่สังคมโลกต้องมีความเกี่ยวข้อง พึ่งพาอาศัยกัน มีความสัมพันธ์ มีการแลกเปลี่ยนกัน ดังนั้นเมื่อภาวะสังคมเปลี่ยนแปลงไป ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้อง เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนามนุษย์ไปสู่ทิศทางที่สังคมต้องการ การศึกษา ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของยุคโลกาภิวัตน์ต้องเป็นการศึกษาที่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านความคิด การวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจได้ด้วยตนเอง (วิชัย วงใหญ่, 2543, หน้า 1)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่นำไปสู่ผลงานจินตนาการที่มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ซ้ำแบบใคร และในขณะเดียวกันก็มีคุณค่าในตัว (Reilly & Lewis, 1983, อ้างใน สมศักดิ์ ภูวิภาดาบรรณ, 2544, หน้า 1) ความคิด สร้างสรรค์ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดแนวทางใหม่ ๆ ในการดำเนินชีวิตและแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาชีวิต และการทำงาน สร้างความเชื่อมั่น ความมั่นใจและความพอใจในตัวเองขึ้นมา เมื่อใดก็ตามที่เราพัฒนาขีดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์จนสามารถเผชิญหน้าและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างราบรื่น ก็จะกลายเป็นผู้นำทางด้าน ความคิดและเกิดความภูมิใจในตนเอง (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2547, หน้า 58) นอกจากนี้ความคิดสร้างสรรค์ยังช่วย ยกกระดับความสามารถ ความอดทนและความคิดริเริ่มของผู้นำให้เพิ่มมากขึ้นและยังเป็นการพัฒนาความสนใจในงาน พัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และพัฒนาชีวิตให้ทันสมัยมากขึ้นด้วย

อารี พันธุ์มณี (2545, คำนำ) กล่าวว่า หากสังคมใดมีประชากรที่มีคุณลักษณะเป็นทรัพยากรที่มีความคิด สร้างสรรค์สูง ย่อมจะเป็นแรงขับให้สังคมนั้นพัฒนาก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง จึงเป็นบุคคลที่สังคมมีความต้องการเป็นอย่างยิ่ง

ความคิดสร้างสรรค์เป็นการคิดในลักษณะอนอกนัย (Divergent Production) (Guilford และ Torrance อ้างใน นรินทร สุทธิศักดิ์, 2550, หน้า 7) ซึ่งประกอบด้วยลักษณะของการคิดที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การคิดคล่อง (Fluency) การคิดยืดหยุ่น (Flexibility) การคิดริเริ่ม (Originality) และการคิดละเอียดลออ (Elaboration) ความคิดในลักษณะเหล่านี้มี อยู่ในตัวของบุคคลอยู่แล้ว แต่ต่างกันในด้านประสิทธิภาพในการคิด กล่าวคือบางคนสามารถคิดได้เร็ว บางคนสามารถ คิดได้อย่างกว้างขวาง ฯลฯ ซึ่งสามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกอบรม โดยอาศัยทักษะการคิดที่เป็นพื้นฐาน 4 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะด้านการรับรู้ 2) ทักษะด้านการอุปมา 3) ทักษะด้านโยงความสัมพันธ์ และ 4) ทักษะด้านการจินตนาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547, หน้า 22-24)

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นเครื่องหมายแสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติที่โดดเด่นที่สุด เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารและประกอบกิจการงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และยังเป็นเครื่องมือช่วยให้คนไทยสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข ภาษาไทยเป็นภาษาแห่งการสร้างสรรค ภาษาไทยจึงอุดมด้วยความคิดและจินตนาการเชิงสร้างสรรค์อย่างหลากหลาย (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2550, หน้า 12) หากผู้เรียนได้รับการอบรมด้วยหลักสูตรที่มีคุณภาพย่อมจะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาไทยกำลังให้ความสำคัญกับการพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์แต่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลับไม่ได้พัฒนาให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว ผู้เรียนจึงยังคงขาดบุคลิกภาพในด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นผลให้การเรียนการสอนภาษาไทยไม่บรรลุตามเป้าประสงค์ของหลักสูตร โดยเฉพาะนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะไปประกอบวิชาชีพครูภาษาไทยเมื่อสำเร็จการศึกษา

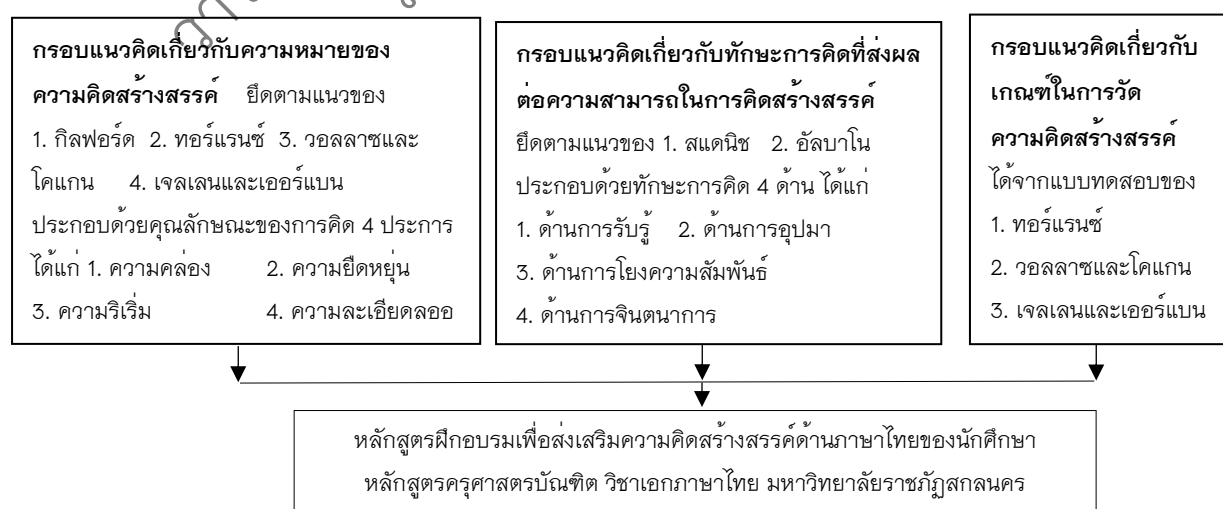
คำถามการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีลักษณะอย่างไร
2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ได้แก่

1.1 ประชากรในการศึกษานำร่อง (Pilot Study) ได้แก่ นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 5 คน

1.2 ประชากรในการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตร ได้แก่ นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปีการศึกษา 2559 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 20 คน ได้มาด้วยความสมัครใจของนักศึกษาที่ต้องการฝึกพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยและไม่มีปัญหาด้านเวลาเพราะต้องเข้ารับการอบรมตามเวลาที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย ใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานซึ่งจะนำไปสู่การสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย โดยศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้าง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบวัดทักษะด้านการรับรู้ทางภาษาไทย ด้านการอุปมาทางภาษาไทย ด้านการโยงความสัมพันธ์ทางภาษาไทย และด้านจินตนาการทางภาษาไทย โดยกำหนดให้แบบวัดครอบคลุมคุณลักษณะการคิดเชิงอเนกนัยของความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ ความคล่องแคล่ว (Fluency) ความยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดริเริ่ม (Originality) และความละเอียดลออ (Elaboration)

จากนั้นนำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การสอนภาษาไทยในระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำข้อแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 3 การหาประสิทธิภาพของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย ดำเนินการโดยนำแบบทดสอบที่ผ่านการพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ด้วยการหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย และปรับปรุงแบบทดสอบให้ได้ตามเกณฑ์

2. แบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร ได้แก่ แบบสอบถามผู้เข้ารับการฝึกอบรม ว่ามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรมากน้อยเพียงใด มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ

2.2 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร มี 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุด

2.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของภาษาที่ใช้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและประเมินร่างหลักสูตรฝึกอบรม และผู้วิจัยได้แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้จัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักสูตร โดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า 3 ระดับ คือ สอดคล้อง ไม่น่าสนใจ ไม่สอดคล้อง ใช้สถิติดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
2. การวิเคราะห์ความเหมาะสมของหลักสูตร โดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด ซึ่งกำหนดค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป แสดงว่าหลักสูตรมีความเหมาะสม

การตรวจสอบคุณภาพ ของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. **การทดลองใช้หลักสูตร (Pilot Study)** เป็นขั้นตอนที่นำหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 5 คน โดยดำเนินการดังนี้

- 1.1 ทดสอบก่อนการฝึกอบรม (Pretest) ด้วยแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยที่สร้างขึ้น
- 1.2 ดำเนินการฝึกอบรม จำนวน 3 หน่วย หน่วยละ 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาในการฝึกอบรมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง
- 1.3 ทดสอบหลังการฝึกอบรม (Posttest) ด้วยแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยฉบับเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนการฝึกอบรม
- 1.4 วิเคราะห์คุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย โดยวิเคราะห์จากคะแนนความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยก่อนการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม โดยใช้สถิติ t-test

2. ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมุติฐานการวิจัย ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test: Dependent Sample)

สรุปผลการวิจัย

การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย สามารถสรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมฯ ดำเนินการใน 3 ขั้นตอน ได้แก่

- 1.1 วิเคราะห์ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมฯ ประกอบด้วย คู่มือหลักสูตรฝึกอบรมฯ โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาหลักสูตรและโครงสร้างหลักสูตร พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกข้อ ถือว่าหลักสูตรมีคุณภาพ

- 1.2 วิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย พบว่า ค่าอำนาจจำแนกของความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ปรากฏผลดังนี้

ด้านความคล่องแคล่วในการคิด ค่าอำนาจจำแนกสูงสุดคือ กิจกรรมที่ 1.4 พฤติกรรมเกี่ยวกับการเดิน มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.63 สำหรับกิจกรรมที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุด คือ กิจกรรมที่ 1.2 การเคลื่อนไหวร่างกายขณะนั่ง ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.24

ด้านความยืดหยุ่นในการคิด ค่าอำนาจจำแนกสูงสุดคือกิจกรรมที่ 1.4 คำที่มีความหมายว่าน้อยหรือขนาดเล็กมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.69 สำหรับกิจกรรมที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุด คือ กิจกรรมที่ 1.2 การเคลื่อนไหวร่างกายขณะนั่ง ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.38

ด้านความริเริ่มในการคิด ค่าอำนาจจำแนกสูงสุดคือกิจกรรมที่ 3.1 สร้างคำใหม่จากคำว่า แม่ อำนาจจำแนกเท่ากับ 0.67 สำหรับกิจกรรมที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุด คือ กิจกรรมที่ 2.2 การแต่งประโยคความรวมโดยใช้คำสันธาน “ถึง...แต่...ฉะนั้น...จึง” ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.29

ด้านความคิดละเอียดลออ ค่าอำนาจจำแนกสูงสุดคือกิจกรรมที่ 4 เขียนเรื่องจากคำที่กำหนดให้ ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.57 สำหรับกิจกรรมที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุด คือ กิจกรรมที่ 5 เขียนต่อเรื่องให้จบ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.49

1.3 วิเคราะห์ความเหมาะสมของแบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯ โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯ พบว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ถือว่าแบบวัดความพึงพอใจมีคุณภาพ

ตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย ดำเนินการใน 3 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 วิเคราะห์คะแนนความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมฯ ด้วยคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลักษณะการคิด รวมทุกกิจกรรม พบว่า คะแนนความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย ตามลักษณะการคิดรวมทุกกิจกรรม หลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรมทุกลักษณะการคิด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความคล่องแคล่วในการคิดเท่ากับ 37.57 ด้านความยืดหยุ่นในการคิดเท่ากับ 30.12 ด้านความริเริ่มในการคิดเท่ากับ 31.58 และด้านความละเอียดลออในการคิดเท่ากับ 28.20

2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมระหว่างก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรมฯ พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯ พบว่า นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนากระบวนการร่างหลักสูตร

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฯ จากการศึกษาพบว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังพบว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ไม่เฉพาะในช่วงอายุใด ซึ่งสามารถพัฒนาได้ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทางตรงได้แก่ การสอน การฝึกฝน การอบรม ส่วนทางอ้อมได้แก่ การสร้างบรรยากาศและการจัดสิ่งแวดล้อม ดังที่ นิรัช สุตสังข์ (2544, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยกับนักศึกษา

และบุคคลทั่วไป โดยใช้กิจกรรมการฝึกความคิดสร้างสรรค์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกความคิดสร้างสรรค์สามารถทำคะแนนในแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ได้สูงขึ้นเป็นอย่างมาก

1.2 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า เนื้อหาและโครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าความสอดคล้องสูง คือมีค่าตั้งแต่ .80-1.00 ถือว่าหลักสูตรมีคุณภาพในเบื้องต้น

1.3 การวิเคราะห์คุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม โดยการนำหลักสูตรที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปศึกษากับนักศึกษาในกลุ่มเล็ก ที่มีคุณลักษณะคล้ายกับนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง (Pilot Study) ด้วยการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่าความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีคุณภาพสามารถนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างได้

1.4 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของแบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตรการฝึกอบรม จากนักศึกษาในกลุ่มเล็ก พบว่าค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความพึงพอใจมีค่าตั้งแต่ 2.48 ขึ้นไป

จากกระบวนการร่างหลักสูตรฝึกอบรมตามที่ได้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีคุณภาพสามารถนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยต่อไปได้

2. การศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตร

จากการนำหลักสูตรไปทดลองกับนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 จำนวน 20 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรพบว่า

2.1 นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ตามลักษณะการคิดของแต่ละกิจกรรมสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าลักษณะการคิดด้านความคล่องแคล่วในการคิดและความสามารถในการโยงความสัมพันธ์ด้านภาษาไทย ซึ่งเป็นการคิดเชิงปริมาณนั้น นักศึกษาสามารถทำคะแนนได้ดีโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีความรู้และคุ้นเคยกับการใช้คำที่กำหนดให้เหล่านั้นมาเป็นอย่างดี จึงสามารถคิดและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ดีตามมา ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสแตนนิช (Stanish, 1988, อ้างถึงใน นรินทร์ สุทธิศักดิ์, 2550, หน้า 109) ที่ว่า "ความสำคัญและลักษณะของสื่อจะเอื้อต่อการส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์" ทำให้นักศึกษาสามารถโยงความสัมพันธ์ด้วยการเชื่อมโยงเหตุการณ์หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ประสบมาเข้าด้วยกัน จนสามารถสร้างสรรค์คำหรือประโยคที่แปลกใหม่ที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้นจากเดิมได้

ลักษณะการคิดด้านความยืดหยุ่นในการคิด ซึ่งเป็นการคิดหาคำตอบได้หลากหลายทิศทางนั้น กิจกรรมที่นักศึกษาสามารถทำคะแนนได้สูงสุดคือ การคิดหาคำที่มีความหมายว่าน้อยหรือมีขนาดเล็ก ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 รองลงมาคือ การคิดหาคำที่เกี่ยวข้องกับการไหลของน้ำ ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.95.

ลักษณะการคิดด้านความริเริ่มในการคิด ซึ่งเป็นความสามารถในการคิดที่สังเกตได้จากรายละเอียดหรือข้อมูลปลีกย่อยและความซับซ้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนนั้น จะเห็นได้จากการที่นักศึกษาสามารถคิดหาคำตอบได้แตกต่างจากคนอื่นมากที่สุด จากการทดสอบโดยใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากิจกรรมที่นักศึกษาทำคะแนนได้มากที่สุดคือ การสร้างคำใหม่จากคำว่า "แม่" โดยได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 รองลงมาคือ การแต่งประโยคความรวมโดยใช้ "แล้วจึง... จน" เป็นสันธานเชื่อมความ ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.73

ลักษณะการคิดด้านความละเอียดลออในการคิด ซึ่งเป็นความสามารถในการคิดที่สังเกตได้จากรายละเอียดหรือข้อมูลปลีกย่อยและความซับซ้อนที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจน จากการวัดโดยใช้แบบวัดความคิด

สร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า การเขียนเรื่องจากคำที่กำหนดให้ เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาสามารถทำคะแนนได้สูงสุด ซึ่งมีค่าคะแนนเท่ากับ 4.51

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีทักษะด้านการรับรู้ โดยสามารถรับรู้ปัญหาหรือสิ่งเร้าต่าง ๆ ในลักษณะความเหมือนหรือความแตกต่าง จนสามารถนำไปสู่การคิดหาคำหรือสร้างสรรค์คำหรือแต่งประโยคตลอดจนสามารถนำมาเรียบเรียงเป็นข้อความที่มีความซับซ้อนและเป็นเรื่องราวต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เขาได้รับ และเป็นความสามารถที่ส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ ความคิดสร้างสรรค์ไม่สามารถถ่ายทอดโดยทางพันธุกรรม หากแต่เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ในภายหลังเช่นเดียวกับบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ของมนุษย์ (Gale, 1969, อ้างถึงใน นรินทร์ สุทธิศักดิ์, 2550, หน้า 110)

2.2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯ พบว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯ ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาสาระของการฝึกอบรม สื่อในการฝึกอบรมกิจกรรมการฝึกอบรม และการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ส่วนความพึงพอใจที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความสามารถของวิทยากร/ผู้สอน สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรม และระยะเวลาในการฝึกอบรม ซึ่งสามารถอภิปรายในแต่ละประเด็นได้ดังนี้

2.2.1 เนื้อหาสาระของการฝึกอบรม นักศึกษามีความพึงพอใจต่อเนื้อหาสาระของการฝึกอบรมมากที่สุด เพราะเนื้อหาสาระที่นำมาให้ฝึกในแต่ละด้านมีความละเอียดชัดเจน มีกิจกรรมการฝึกครอบคลุมทุกลักษณะการคิด ทำให้นักศึกษาเข้าใจความหมาย ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ และสามารถทำกิจกรรมการฝึกความคิดสร้างสรรค์ในแต่ละกิจกรรมได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาจึงมองเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของเนื้อหาสาระของการฝึกอบรมที่สามารถนำไปพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยต่อไปได้

2.2.2 สื่อประกอบการฝึกอบรม นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจสื่อที่ผู้วิจัยนำมาใช้ประกอบการฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุดอีกประเด็นหนึ่ง ทั้งนี้เพราะสื่อที่นำมาใช้มีความหลากหลาย ได้แก่ เอกสารการนำเสนอด้วยสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน Power Point ไปความรู้ ใบงานหรือแบบฝึก ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสนใจ กระตือรือร้น และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระที่นำเสนอได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า สื่อเป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้ผู้รับเกิดความสนใจ โอบุ้ใจใส่ และกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี

2.2.3 การมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในการฝึกอบรมครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเองทั้งหมด ในแต่ละหน่วยได้กำหนดให้มีการบรรยายและอธิบายเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เข้าใจในเนื้อหาตลอดจนกระบวนกรต่าง ๆ ประมาณ 20–30 นาที ส่วนช่วงเวลาที่เหลือจะเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบฝึกการคิดสร้างสรรค์ โดยให้มีโอกาสฝึกคิดทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มตามที่กำหนดไว้ในแต่ละกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะทำให้เกิดองค์ความรู้ที่รวดเร็วและชัดเจน ดังนั้นจึงเป็นรายการที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจมากที่สุดอีกประเด็นหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้ดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับ แนวคิด หลักการ กระบวนการดำเนินการฝึกอบรม และวิธีการประเมินผล เพื่อให้การฝึกอบรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ในการฝึกอบรมทุกครั้ง ผู้ดำเนินการฝึกอบรมต้องเตรียมสภาพแวดล้อมไว้ให้พร้อม เช่น ห้องบรรยาย เอกสาร คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ Power Point

1.3 ในการฝึกอบรม ผู้ดำเนินการฝึกอบรมควรสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองและส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเป็นประชาธิปไตย

1.4 หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทยฉบับนี้ สามารถนำไปใช้ฝึกอบรมให้แก่ นักศึกษาหรือนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้โดยปรับเปลี่ยนกิจกรรมตามความเหมาะสมกับวัยและระดับ ชั้นเรียนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในสาขาวิชา อื่น ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์ในสาขาวิชานั้น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยโดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียนการสอนการวัดผลประเมินผล*.

กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). *การคิดเชิงสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: บริษัทซัคเซสมีเดีย.

นรินทร์ สุทธิศักดิ์. (2550). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านพลศึกษาของนักศึกษา ในสถาบันการพลศึกษา*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ศ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นิรัช สุดสังข์. (2544). *ผลของกิจกรรมชั้นแนวคิดกลในบทเรียนมัดติมีเดียที่มีต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการ สร้างสรรค์ผลงานในวิชาการออกแบบอุตสาหกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย วงศ์ใหญ่. (2543). *กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2550). *หลักสูตรและการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ช้างทอง.

สมศักดิ์ ภูวิภาดาธรรม. (2544). *เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

อารี พันธุ์มณี. (2545). *ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: โยโหมเอ็ดดูเคท.

Guilford, J. p. (1967). *The Nature of Human Intelligence*. New York: McGraw-Hill Book Company.

Torrance, E. Paul. (1962). *Guiding Creative Talent*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

Wallas, G. (2001). *The Art of Thought*. New York: Harcourt.